

USA og VIETNAM- KRIGEN

PARIS-AVTALEN

SOL & KOM

FAKTA

SERIE

INNHold

Forord.....	s 2
USAs krigføring i Vietnam 1950 - 1971.....	s 5
Avtalen om opphør av krigen og gjenopprettelse av fred i Vietnam.....	s 23
Opprop tra sentralkomiteen i FNL og PRR.....	s 33
Uttalelse om den aktuelle situasjonen i Vietnam fra Solkom.....	s 38

FORORD

Det har etter 2. verdenskrig særlig i Latin-Amerika, Afrika og Asia foregått en lang rekke opprør og mer langvarige frigjøringskamper for å styrte reaksjonære, korrupte regimer, regimer som i de aller fleste tilfelle har vært holdt oppe av land som USA, England, Frankrike, Tyskland, Portugal, Japan, Sovjet. Av disse landa har USA vokst fram som den mektigste og mest innflytelsesrike makt, med armer som ikke bare strekker seg til de gamle kolonilanda, men også til Vest-Europa gjennom NATO, hvor USA absolutt er den dominerende faktor med baser helt fra Norge og ned til Middelhavet.

USA har etter krigen vært inne i en alvorlig råstoff-krise, som i dag er så alvorlig at uten råstofftilførsel fra utlandet ville den nåværende amerikanske økonomi gå dukken. Det vil i praksis si at USA på en eller annen måte er nødt til å få dekket sitt råstoffbehov fra utlandet. Selvsagt kunne de kjøpt disse råstoffene på det åpne markedet. Men de gjør ikke det – dette ville falle for dyrt, USA er for mektig både økonomisk og militært til å ville gå med på ufordelaktige avtaler. Så i stedet benytter de andre metoder. Vi kaller det USA-imperialismen. Noe av det mest karakteristiske ved USA-imperialismen er at den benytter seg av marionetter og marionette-regimer for å fremme sine interesser.

Noe annet karakteristisk er at USA «hjelper» disse regimeene økonomisk, men alltid på en slik måte at det faller til USAs økonomiske og politiske fordel. Det vil si det blir satt betingelser til hjelpen, at den skal brukes til direkte oppkjøp av amerikanske ferdigprodukter, at den investeres i spesielle felter og produksjonsgrener i landet som kan være til fordel for USA. Mye av «hjelpen» går også direkte i marionettene egne lommer. Dette er selvfølgelig et meget effektivt middel til å få marionetten til å være lojal mot sine velgjørere i USA. I de fleste tilfellene underskrives en militær avtale mellom USA-administrasjonen og marionetten som går ut på at dersom landet «trues» av «kommunistisk infiltrasjon» eller masseopptøyer, skal USA ha rett til å intervenere militært. Samtidig sørger de hele tiden for å bygge opp baser i disse landa.

Av denne grunn sier vi at USA-imperialismen er den største imperialismakt i verden i dag.

USA-imperialismen har enorme konsekvenser for folket i de enkelte land. USA-imperialismen gjør noen få rike, men de fleste blir holdt nede i den ytterste fattigdom og nød. Vietnam er bare ett eksempel på dette. Men i Vietnam har den organiserte motstanden mot denne undertrykkelsen kommet lengst. Vietnameserne har en lang,

lang historie bak seg av dels sporadisk, dels organisert opprør mot despotiske styrere og fremmed undertrykkelse. Bare siden 2. verdenskrig er tre imperialismakter helt eller delvis kasta på sjøen: Japan, Frankrike og USA. Vietnam står i første rekke når det gjelder kampen mot USA-imperialismen i dag. Vietnam er brennpunkt i kampen mot USA-imperialismen.

La oss se på noen enkle tall som kan klargjøre hvor enormt mye USA har satsa på å vinne Vietnam-krigen og gjøre om Sør-Vietnam til en nykoloni. Over det offisielle amerikanske budsjett er det siden 1965 (da Johnson tiltrådte sin andre president periode) og fram til og med 1973 betalt 136 milliarder dollar (ca. 890 milliarder kr.) i »militær hjelp» til marionettene i Saigon. Videre er det betalt 8,5 milliarder dollar (55 milliarder kr.) i »økonomisk hjelp» til Saigon. I tillegg til denne summen kommer uoffisielle summer, dvs. penger som i realiteten brukes til Vietnam-krigen, men som ikke går over statsbudsjettet og summer betalt av private amerikanske selskaper. Til sammen utgjør dette en uhyre sum.

Vi kan videre nevne at Johnson har hatt opp til 500 000 amerikanske soldater stasjonert i Vietnam, at det har ligget opp til 7 av de kjempemessige amerikanske hangarskipene utenfor Vietnam, at det har vært brukt opp til 220 av kjembombeflyet B-52 til daglig bombing av både Nord- og Sør-Vietnam. Samtidig har de satt inn den ene mer reaksjonære marionett etter den andre (Thieu har åpent erklært at han setter Hitler meget høyt) for å gi et skjær av legalitet over sin forbryterske politikk. Som vi kan se av den første artikkelen i dette heftet har de forsøkt med forskjellige strategier tenkt ut av USA-administrasjonens kløktigste hjerner, for å slå ned frigjøringskampen. Alle har vært en like stor fiasko. Det siste eksempelet er vietnamiseringa, hvor vietnameser skulle drepe vietnameser, en strategi som led sitt endelige nederlag ved FNL-offensiven 1972.

Til tross for den enorme amerikanske satsingen har de aldri klart å knuse frigjøringsstyrkene, tvert om har FNL vokst seg sterkere og sterkere jo mer barbarisk USA-imperialismen terroriserer det vietnamesiske folk.

Paris-avtalen er et uttrykk for det vietnamesiske folks bestrebelser på å oppnå selvstendighet og fred. Denne fredsavtalen kunne aldri kommet i stand hvis ikke FNL hadde hatt sin støtte i det vietnamesiske folket. Det er det sør-vietnamesiske folk leda av FNL som har vunnet den betydningsfulle seieren Paris-avtalen er.

Men krigen er ikke slutt i Vietnam. Thieu er og blir en amerikansk marionett som ville falle til jorda som en sprukken ballong samme øyeblikk som USA-imperialistene innstiller sin støtte. Thieu er overhodet ikke interessert i å overholde fredsavtalen og han er enda mindre interessert i å avholde frie valg i Sør-Vietnam. Eisenhower sa i 1954 at 80 % av sør-vietnameserne ville stemme på Ho Chi Minh hvis det var blitt avholdt frie valg, som det skulle vært ifølge Geneve-avtalene. Det tilsvarende tall i dag ville ikke være mindre. Det er PRR/FNL som representerer det sør-vietnamesiske folks interesser.

I denne situasjonen er det viktig at den norske Vietnam-opinionen holdes intakt, at det organiserte Vietnam-arbeidet holdes ved like. Solkom vil øke sine bestrebelser på å støtte PRR og det sør-vietnamesiske folk. Solkom vil opprettholde FNL-gruppene rundt om i det ganske land. Vi ber folk innstendig som støtter PRR/FNL og som vil arbeide for deres sak om å ta kontakt med FNL-gruppene på det enkelte sted eller skrive direkte til Solkom sentralt. Adr. SOLKOM. postboks 71, Kjelsås, Oslo 4.

Dette er det første i en planlagt serie som Solkom vil gi ut. Er det emner folk mener det er viktig å utdype, ber vi dem skrive noen ord til oss.

USAs krigføring i Sør-Vietnam 1950 - 1971

av NGUYEN KHAC VIEN

Mot slutten av forrige verdenskrig hadde det vietnamesiske folket gjennom uopphørlig kamp tilkjempet seg sin uavhengighet fra franske kolonialister. USA var nå blitt den ledende staten innenfor den imperialistiske leiren, og mens de drømte om verdenshegemoni, tok de rollen som internasjonalt politi. En av hovedmålsetningene til amerikansk utenrikspolitikk ble å slå ned revolusjonære bevegelser overalt i verden. Motsetningen til amerikansk imperialisme ble større jo større framgang kampen for uavhengighet og sosial rettferdighet hadde i Vietnam. Til slutt vokste denne konflikten til en full krig mellom de to land.

Washington hadde nå å gjøre med et folk med en levende nasjonal tradisjon som gikk til krig mot gammel kolonialisme. USA har vært tvunget til å bruke alle sine militære og politiske ressurser og alle mulige strategier av eget eller europeisk opphav for å knekke det vietnamesiske folks motstand. Som følge av dette er kampen i Indokina ikke bare blitt avgjørende for de to land, men også for all motstand mot USA-imperialismen overalt i verden.

En kort oppsummering av amerikansk innblanding i Vietnam i løpet av de siste 25 åra vil være til god hjelp når en skal plassere hendelsene og opplysningene derfra i sin rette historiske sammenheng.

FØRSTE TREKK

Inntil 2. verdenskrig var USA hovedsakelig opptatt med å utkonkurrere europeisk imperialisme i Latin-Amerika og var derfor minimalt engasjert i Asia. Med 2. verdenskrig fikk de først innpass i Kina og så i Japan. Hjelp og støtte til Chiang Kai-shek for å knuse den kinesiske revolusjonen ble hovedmålsetningen for amerikansk politikk i Asia. USA-monopolene ble interessert i naturrikdommene i Asia (olje, tinn, gummi). De nasjonale frigjøringsbevegelsene som begynte å gjøre seg gjeldende i denne delen av verden ble til stor bekymring for dem. Med utgangspunkt i den erfaringen USA hadde skaffet seg som nykolonialister i Latin-Amerika tok de nå på seg en anti-kolonialistisk maske for å forsøke å hive franskmennene ut av Indokina og plassere sine egne stråmenn der i stedet.

Det første viktige skrittet på veien for å sikre denne målsetningen ble tatt i Potsdam i 1945. USA oppnådde følgende: Etter at japanerne hadde overgitt seg skulle Indokina

nord for den 16. breddegrad bli okkupert av Chiang Kai-shek og i sør av britiske tropper. På denne måten ble franskmennene drevet ut, og den nasjonale frigjøringsbevegelse sto ansikt til ansikt med en stor og mektig koalisjon av militære og politiske krefter. USA sto bak de 200 000 Chiang Kai-shek-troppene som kom for å okkupere landet, knuse frigjøringsbevegelsen og sette opp et marionettestyre. Hva kunne en vietnamesisk regjering som fortsatt hadde store problemer å stri med, (det trodde i alle fall amerikanerne) annet enn å akseptere de vilkår som ble satt, når de ble konfrontert med Chiang Kai-shek-styrker med løfte om teknisk og økonomisk assistanse fra USA.

Revolusjonen i august 1945 forbløffet strategene i Washington. Da de utenlandske troppene ankom til landet, var det allerede dannet en nasjonal regjering med folkelig støtte. Alle forsøk på å skifte ut dette styre med et underdanig marionette-styre lyktes ikke. Men Washington ga ikke opp. De prøvde å bestikke de vietnamesiske lederne med løfte om teknisk og økonomisk hjelp. Landets økonomi var på denne tiden helt ødelagt. Over 2 millioner hadde sultet i hjel og Chiang Kai-sheks tropper hadde plyndret landet. Det revolusjonære styre hadde ingen pengereserver verken i vietnamesisk eller utenlandsk valuta.

Men til Washingtons store overraskelse avsto Nord-Vietnam dette tilbudet. På tross av manøvrene til Chiang Kai-sheks menn i nord og på tross av alle britiske og franske forsøk på aggresjon og gjenerobring av områdene i sør holdt det revolusjonære styret ut. Washington måtte igjen forandre planene sine.

I 1945 håpet både franskmenn og briter på å få igjen sine gamle koloniprilegier i Sørøst-Asia. Washington trengte fransk hjelp for å få i stand NATO. I Kina holdt Chiang Kai Shek, som amerikanerne hadde satt store håp til, på å lide nederlag. USA brukte dette regimet som dekke for sin politikk i Sørøst-Asia.

Amerikanerne måtte forandre politikken sin, og da Frankrike i 1946 lanserte planene om en kolonialistisk gjenerobring av Indokina, møtte de ingen reell motstand fra amerikanerne på tross av alle tidligere anti-kolonialistiske løfter fra USAs presidenter. Men USA fulgte fortsatt opp sin tidligere nykolonialistiske politikk. Så tidlig som i 1947 kontaktet USA-agenter Bao Dai, mens Washington forsøkte å presse Frankrike til å føre en mer »intelligent» politikk i Vietnam. Det innebar å erstatte gammel kolonipolitikk med nykolonialistiske metoder. De gamle metodene var åpenlyse og derfor ineffektive. Skritt for skritt ble nå den nye politikken fulgt opp av franskmennene, som hadde lidd et bittert nederlag i sin militære offensiv.

I 1949 kom det hvite hus med en offisiell uttalelse hvor de sa at de støttet fullt ut den franske regjeringens forsøk på å få i stand Bao Dais »nasjonale» regjering. Franskmennene brukte Bao Dais regjering til å forsøke å lure en del av befolkningen bort fra aktiv støtte til motstandsbevegelsen, samtidig som de prøvde å få i stand en effektiv marionette-regjering. Følgelig fikk de nå økt militær og materiell hjelp fra USA. Bao Dai og hans medsamsvorne prøvde på sin side å presse mest mulige fordeler ut av franskmennene fordi de kunne stole på amerikansk støtte. Ved å gi hjelp

til franskmennene samtidig som de hadde tak på Bao Dais regjering sikret Washington seg en innflytelsesrik stilling. Den 30. desember 1949 overførte franskmennene helt symbolsk alle myndigheter til Bao Dais regime. Den 7. februar 1950 anerkjente USA Bao Dais regime. Imens hadde Chiang Kai-shek blitt drevet bort fra fastlandet i Kina og Folkerepublikken Kina var blitt proklamert. Washington gjorde seg klar til krigen i Korea og ba alle i den «frie verden» ta til våpen for å dra i korstog mot kommunistene.

Målsetningen til den vestlige leiren var ikke bare å knuse den nasjonale vietnamesiske bevegelse, men også å lage Indokina om til en bastion mot Folkerepublikken Kina og revolusjonen i Asia. Den 16. mars 1950 la to amerikanske krigsskip til på havna i Saigon mens amerikanske fly fløy over byen. Denne maktdemonstrasjonen til fordel for de franske kolonialistene utløste en sterk reaksjon fra befolkningen i Saigon. Den 19. mars demonstrerte flere hundre tusen i gatene mot den amerikanske intervensjonen, demonstrasjonen ble ledet av flere kjente personer, blant dem Nguyen Huu Tho. De amerikanske krigsskipene ble tvunget til å forlate Saigon samme dag.

I april 1950 møttes utenriksministerene fra USA, Frankrike og Storbritannia for å trekke opp en felles utenrikspolitikk for Indokina. De franske kolonialistene fikk økt våpen- og pengehjelp fra USA. Den 27. juni 1950 sendte president Truman militære representanter som skulle arbeide som hånd i hanske med den franske militærkommandoen. Korea-krigen var allerede begynt. Og det ene militære sendelaget etter det andre fulgte hverandre til Indokina. Noen for å kontrollere bruken av den økonomisk hjelpen, andre for å lede den militære planlegginga. Den 23. desember 1950 undertegnet Frankrike og USA sammen med Vietnam, Laos og Kambodsja en gjensidig forsvarsavtale. I denne avtalen fikk Frankrike løfte om amerikansk personell og all annen assistanse de trengte for å forsvare området.

Washington strammet nå raskt til det taket de hadde fått. Hovedmålsetningen deres var nå å undertrykke den nasjonale vietnamesiske frigjøringsbevegelsen. Våpenforsyningene til de franske styrkene økte sterkt. I 1950-51 fikk de 73 000 tonn med krigsmateriell, blant annet 126 fly til en verdi av ca. 6 milliarder gamle franc. Opp til oktober 1952 hadde 200 skipslaster med USA-våpen ankommet Indokina. I 1953 utarbeidet den franske kommandoen Navarra-planen. Denne planen ble utarbeidet nærmest på oppfordring fra USA og i nært samarbeide med amerikanske militære myndigheter. Det var meningen at denne planen skulle gi den vietnamesiske frigjøringsbevegelsen mange harde slag og gjøre det mulig for franskmennene å slutte krigen etter 18. måneder ut fra en styrkeposisjon.

USA-våpen og forsyninger fortsatte å strømme inn i landet og ca 70 % av krigsomkostningene ble i 1954 dekket av amerikanske kreditter. Amerikanske teknikere hjalp det franske flyvåpen, mens amerikanske offiserer var med å utarbeide planer for de militære operasjoner. USAs massive deltagelse i krigen gjorde det mulig for Washington å sabotere alle forsøk fra Paris på å forhandle med frigjøringsbevegelsen. Washington kunne kontrollere utviklingen av krigen.

På tross av fransk motstand fikk USA et stadig bedre grep om marionettregjeringen

og hæren. Så tidlig som i september 1951 undertegnet Bao Dai og Washington en avtale om økonomisk samarbeid som satte press på franskmennene og som gradvis plasserte amerikanske agenter i Bao Dai-administrasjonen. I 1953 oppnådde amerikanerne å få delta direkte i treningen av Bao Dais tropper som takk for hjelpen de ga, slik at Navarra-planen kunne gjennomføres.

Da det ble åpenbart at franskmennene ville lide nederlag, særlig etter slaget ved Dien Bien Phu, ville de amerikanske haukene med visepresident Nixon i spissen sende tropper til Indokina. Massive bombetokter var planlagt med bombefly som skulle ta av fra Filippinene, eskortert av jagere fra den sjuende flåte. Men seieren til den vietnamesiske motstandsbevegelsen samt reaksjonen i Frankrike og verdensopinionen for øvrig gjorde at den britiske regjering trakk seg ut av foretaket. Operasjon «Vulture» (Gribb. oa.) ble avlyst. Dessuten gikk mange USA-generaler mot disse planene, blant dem Ridgway, tidligere øverstkommanderende for de amerikanske troppene i Korea. Han hadde erfart at å sende amerikanske tropper til Asia var å spille opp til et sikkert nederlag eller bli dratt inn i en langvarig og resultatløs krig.

Washington forsøkte å hindre at Genevekonferansen ble sammenkalt, og da dette ikke lyktes konsentrerte de politikken sin om følgende to ting:

- De forsøkte å torpedere konferansen, ved å støtte de meningsløse kravene til Bao Dai som i realiteten ville bety en fullstendig kapitulasjon fra motstandsbevegelsens side.

- På den annen side prøvde de på å få samlet alle imperialistiske og reaksjonære krefter i Sørøst-Asia i en koalisjon for å fortsette krigen.

Det første forsøket deres ble mislykket. Geneve-konferansen som sluttet den 20. juli 1954 vedtok en våpenhvileavtale som gjorde slutt på krigen. Forsøket på å få i stand et militært samarbeid var nødt til å bli utsatt til noen få uker etter at våpenhvilen var blitt undertegnet. Imens hadde amerikanerne klart å få dyttet Ngo Dinh Diem på franskmennene som statsminister for Bao Dai.

4 imperialister – Eisenhower, Kennedy, Johnson, Nixon

DET AMERIKANSKE DIEM-REGIMET

USA slo seg ikke til ro med sitt nederlag. Med en gang våpenhvile-avtalen var undertegnet kastet de ikke bort tid, men fortsatte sin gamle politikk. Målsetningene deres var helt åpenbare. Vietnam skulle gjøres til en koloni av den nye typen og en militærbase for å begynne gjenerobringen av Nord-Vietnam, og en politisk og strategisk base for amerikansk dominans i Sørøst-Asia.

Planene ble raskt satt ut i livet. I september 1954 ble det dannet en militærallianse (USA, Storbritannia, Frankrike, Australia, Pakistan, Thailand og Filippinene) med en protokolltilførsel i traktaten som muliggjorde en invasjon i Sørøst-Asia. Utallige økonomiske og militære enheter med »rådgivere» ble sendt ut i marken for å ha overoppsynet med Saigon-administrasjonen. De deltok på alle mulige områder. De »hjalp» til med en ny grunnlov, de deltok i treningen av politiet og de militære styrkene, var med i forberedelsene til en ny »jordreform» og var med å legge opp pensum i skolene. All direkte fransk innflytelse ble raskt stoppet gjennom en avtale med franskmennene som garanterte dem noen få økonomiske og kulturelle fordeler. Pro-franske sekter og partier ble likvidert, enten ved direkte våpenbruk eller mer indirekte gjennom korrupsjon.

Den 28. april var alle franske tropper ute av Vietnam, og Paris skulket unna forpliktelsen om å sørge for at det ble avholdt valg i løpet av to år som de hadde forpliktet seg til etter Geneve-avtalen.

Den amerikanske politikken i Sør-Vietnam var basert på en innbitt motstand mot gjenforening av landet. De sendte våpen og militært personell i mengder til Sørøst-Asia for å bygge opp marinebaser og et tett strategisk kommunikasjonsnett. Dette var en åpen krenkelse av Geneve-avtalen.

Helt i tråd med denne politikken rådet de også Diem til å opprette Republikken Sør-Vietnam med sin egen nasjonalforsamling og grunnlov. Det ble holdt folkeavstemning arrangert slik at Bao Dai ble kastet og Diem ble brakt til topps i det høyeste embetet.

USAs krigseventyr i Vietnam har kosta over 2 millioner mennesker livet. Ruiner og utsletta landsbyer hører og med i bildet.

Målsetningene til USAs nykolonialistiske politikk i 1954 var følgende:

- Eliminere den franske deltakelsen og få direkte kontroll over Sør-Vietnam.
- Få i stand et marionettediktatur.
- Likvidere de nasjonale og revolusjonære bevegelsene i Sør-Vietnam.
- Til slutt å invadere Nord-Vietnam.

Dersom den amerikanske politikken skulle lykkes, var det helt nødvendig å tilintetgjøre de nasjonale og revolusjonære bevegelsene. Helt fra starten førte Diem-regimet ved hjelp av amerikanske rådgivere en grusom politikk overfor sivilbefolkningen. Alle mulige metoder ble brukt i forsøket på å terrorisere sivilbefolkningen og undertrykke all opposisjon: Gamle og nykolonialistiske erfaringer fra tidligere undertrykkelser andre steder i verden, nazi-inspirerte metoder og den middelalderiske praksisen til de vietnamesiske føydalistene som Diem var representant for.

Hele landet, fra den mest avsidesliggende landsby til hovedstaden, ble dekket med dette undertrykkelsesapparatet. Massakrer, torturering, deportasjoner, massefangerskap og opprenskningsaksjoner i store områder hørte med til dagens orden. Aldri har det sør-vietnamesiske folk gjennomgått en så mørk periode. De få årene med såkalt fred fra 1955 til 1959 hadde flere ofre enn flere års krig.

Ansikt til ansikt med Diem og USA-terroren i det første året etter at Geneve-avtalen ble undertegnet, brukte befolkningen bare politiske virkemidler i motstanden, som f.eks. demonstrasjoner, petisjoner og møter, for ikke å bryte avtalen. Bøndene viste særlig sterk motstand mot jordeiernes og landsbysjefenes forsøk på å tilrøve seg jorda. I mange områder hadde befolkningen fra 1945 til 1954 levd under et demokratisk styre og var blitt lovt jorda av den revolusjonære regjeringa. I denne perioden hadde føydalistene flyktet inn til byene og vært under beskyttelse av franske tropper. Under Diem-regimet vendte de tilbake til landsbyene, tilrev seg på nytt jorda og tiltvang seg igjen administrativ og politisk kontroll.

Ved siden av vanlige tropper hadde hæren sikkerhetsstyrker i hver provins og sivile vakter i hver landsby. De opererte med flere parallelle politistyrker, og alle som på en eller annen måte hadde deltatt i motstandskampen mot franskmennene, ble beskyldt for å være kommunister eller stå i ledtog med kommunistene. Foreldrene til de kadrer og frigjørings soldater som var dratt til Nord-Vietnam ble utsatt for rene hekseforfølgelser. En kommunistanklage kunne få hvem som helst til å bli fengslet for ubestemt tid og ofte bli torturert til døde. Tigerburene har eksistert helt fra regimets tidligste dager. Ifølge Geneve-avtalen skulle det holdes frie valg i Sør-Vietnam i løpet av 1956. Dette gikk Diem aldri med på, og undertrykkelsen tiltok. Det hadde utviklet seg en folkelig opposisjon, og undertrykkelsen ble mer og mer blodig. Store områder ble rensket for folk og opptil 10–15 000 mennesker ble samlet og deportert for å bygge opp såkalte landbruksentra.

Med unntak av en liten krets rundt Diems familie og noen eventyrere som var i stand til å gjøre alt for noen få dollars, ble alla sosiale lag og klasser rammet av

undertrykkelsen, bønder, arbeidere, intellektuelle, borgere som var patrioter eller simpelthen ville ha normale forbindelser med nord, etniske minoriteter, ikke-katolske religiøse grupper osv. Til og med statsråder var nødt til å gå i dekning for å unnslippe politiet. Med USAs råd og velsignelse styrte Diem, brødrene hans og svigerinnen hans over hele folket. USA begynte å betrakte sitt eget grep over Sør-Vietnam som noe fast og stabilt og kalte Diem for Asias Churchill.

Men amerikanerne hadde ikke regnet med det vietnamesiske folkets kamptrening og erfaring. Helt siden 1860 har sør-vietnameserne ført en hård politisk og militær kamp mot fransk kolonialisme. Og i tida mellom 1945 og 1954 hadde den nasjonale og demokratiske kampen kommet opp på et meget høyt nivå, der alle lag av folket var trukket med. En må huske på at så tidlig som i 1950, da de franske kolonialistene raste i landet, hadde hundretusenvis av folk demonstrert mot den amerikanske innblanding. Hvordan kunne amerikanerne nå håpe på å kamuflere innblanding som lå helt opp i dagen. Diem-familiens anti-nasjonale politikk som var skyld i delingen av landet og den blodige undertrykkelsen, rammet størstedelen av folket og skapte en ennå breiere og sterkere opposisjon.

I 1959 ble til og med denne undertrykkelsen legalisert. I mai dette året vedtok nasjonalforsamlingen Lov 10-59 som ga spesielle militære domstoler retten til å dømme og henrette på stedet alle som var arrestert av politiet eller tatt til fange under såkalte opprenskningsaksjoner. En trusel om utryddelse hang over hele den patriotiske bevegelsen og over hele folket. Fra en ren politisk kamp gikk man nå gradvis over til væpnet selvforsvar. De første sammenstøtene med Diems hær og politi fant sted i noen avsidesliggende landsbyer i fjellområdet. I januar 1960 i Ben Tre (Mekongdeltaet) tok folkets hær mange steder makten og oppretta sjølstyrte landsbyer. Dette opprøret spredde seg raskt til mange provinser og rystet Diem-administrasjonen på landsbygda i sine grunnvoller.

Krisen i Diem-administrasjonen spredde seg til byene og til og med til deler av Saigon-hæren. 11. november 1960 gjennomførte noen offiserer og avdelinger et kuppforsøk. Selv om dette ikke lyktes, var det et bevis på at regimet var alvorlig underminert.

Ansikt til ansikt med det nykolonialistiske regimet hadde det vokst fram en brei folkelig og nasjonal bevegelse av alle sosiale klasser og etniske grupper, forskjellige politiske og religiøse grupperinger. 20. desember 1960 gikk organisasjonene og gruppene som hadde vokst fram i opposisjon til Diem-regimet sammen i den Nasjonale Frigjøringsfronten (FNL). Programmet deres var å kaste Diem-regimet, tilintetgjøre all utenlandsk innflytelse, opprette en nasjonal koalisjonsregjering som skulle føre en nøytral fredspolitik, og sørge for en gradvis utvikling mot en fredelig gjenforening av landet. Tidlig i 1961 ble Folkets Frigjøringshær (PLAF) dannet.

SPESIALKRIG

Kennedy administrasjonen var nettopp kommet til makten i Washington, og den sto

overfor to alternativer Enten oppgi Diem-regimet og dermed gi slipp på grepet de hadde i Sør-Vietnam, eller gå til krig mot det vietnamesiske folket. De valgte den siste løsningen. Med Kennedy ble USAs utenrikspolitikk rettet mot den 3. verden. Teamet McNamara, Taylor og Kennedy laget en politikk og et politisk apparat og utarbeidet til og med en doktrine for å forsøke å erobre den 3. verden og knuse nasjonale frigjøringsbevegelser i Asia, Afrika og Latin-Amerika eller få dem til å oppgi sine mål. Særlig mye oppmerksomhet ble viet utviklinga av anti-opprørsstrategier og våpen som skulle brukes mot gerilja-bevegelser og andre former for organisert motstand i den 3. verden. En av grunnene til at det ble utviklet en spesiell strategi, var at det var blitt en stor politisk belastning å intervenere militært i et annet land. Washington brukte marionetter til å føre sin krig. Med sine materielle og finansielle ressurser kunne det underholde en stor marionette-administrasjon og utstyre denne med leiesoldater med moderne våpen. De utstyrte denne hæren med USA-rådgivere som var spesielt trent for denne type krig. De benyttet det mest avanserte krigsmateriell for å slå ned nasjonale og revolusjonære bevegelser. Washington valgte Sør-Vietnam som prøvested for sin nye spesialkrig-strategi. I februar 1962 var forberedelsene ferdige.

En amerikansk kommando for operasjonsstyrkene slo seg ned i Saigon med en stab rådgivere som kunne lede marionette-troppene. Antallet vokste til 25 000 i 1964.

Alle kategorier marionette-tropper ble styrket, til sammen en halv million i 1964. De hadde et flyvåpen med til sammen 500 fly, bevæpnede bakkestyrker med hundrevis av kjøretøyer, bl.a. amfibietanks. De hadde elvebåter, maskinpistoler, et stort artilleri og mye moderne elektronisk utstyr. Dette ga styrkene deres stor bevegelighet. De hadde også et ultramoderne etterretningsvesen. For første gang i menneskehetens historie ble giftige kjemikalier sluppet over skog og avlinger. Washington brukte større ressurser til denne spesialkrigføringen, både når det gjaldt soldater og våpen, enn franskmennene hadde gjort i 1954 da slaget ved Dien Bien Phu fant sted. Fra 1962 satte de amerikanske lederne for marionette-troppene i gang flere operasjoner hver måned, noen med opp til 15–20 000 mann. Washington hadde en dobbelt målsetting: Å utslette frigjøringshæren med raske militære operasjoner og å samle opp landsbefolkningen, og stenge dem inne i såkalte strategiske landsbyer: i virkeligheten rene konsentrasjonsleirer der Saigon kunne tiltvinge seg en beinhard kontroll bak piggrådgerder. Det var meningen at helikopterene skulle sikre marionette-styrkene fullstendig kontroll. Disse satte dem i stand til å slå ned helt overraskende hvor som helst og når som helst. Som en sporhund skulle de kunne spore opp geriljaen og slå ned som hauk på spurver, for å sitere han som utviklet våpnene. Systematisk bombing, konstant artilleriild, sprøyting med giftige kjemikalier skulle slå ned alle forsøk på motstand og tvinge folk til å flytte til de strategiske landsbyene. Denne kompromissløse krigen, med det store potensialet for ødeleggelse og nedslakting kostet mange ofre, særlig i begynnelsen av 1962, og skapte alvorlige vansker for den folkelige motstanden. Dette året utførte marionette-troppene ca. 20 000 operasjoner og Saigon-administrasjonen fikk ca. 600 mill. dollar fra USA. Dette var fire ganger så meget som i 1960. De

amerikanske lederne trodde at dette ville få »passivisert» Sør-Vietnam en gang i 1962. (Staley og Taylors plan).

Men sør-vietnameserne og deres væpnede styrker fant et svar på de amerikanske våpnene og den amerikanske strategien. De kombinerte væpnet kamp med politisk kamp. Kamp-landsbyer ble bygget overalt. De sloss både på landet, og i byene, på slettene og i fjellene. De brukte primitive våpen, feller og moderne våpen tatt fra fienden. Folket og frigjøringshæren laget et tett nett som lammet det kjempesvære administrative og militære apparatet til USA-marionettene. Dette påførte dem store tap. Politisk propaganda gjorde godt arbeid blant marionette-soldatene. Disse troppene ble sterkt demoralisert.

Ap Bac ligger 60 km fra Saigon. I januar -63 viste de to amerikanske triumfkortene – helikopter og amfibietanks – seg å være svært sårbare. I tida etter Ap Bac led marionette-hæren store nederlag. Seirene til frigjøringsfronten var til stor hjelp for folkets kamp mot tvangsflyttinger. Mange av de strategiske landsbyene ble revet ned eller forvandlet til kamp-landsbyer og mange av dem byttet stadig hender da amerikanerne og marionette-styrker forgjeves forsøkte å gjenvinne kontrollen. Over alt var hele befolkningen; menn, kvinner og barn, med i en nådeløs kamp. Mot slutten av 1963 var 80% av de strategiske landsbyene ødelagt.

De gjentatte militære nederlagene og de mislykte folkeflytningene viste Washington at Diem ikke lenger klarte å fylle oppgaven sin. Den 1. november 1963 ble Diem og broren Nhu likvidert og ved USAs hjelp kom en militærjunta til makten, ledet av general Duong Van Minh. I 1964 kom McNamara til Saigon for å utarbeide nye passiviseringsplaner, og nytt teknisk utstyr ble sendt til Vietnam. Men marionette-administrasjonen var rystet i sine grunnvoller, og hæren kom inn i en endeløs krise. Kupp fulgte kupp i Saigon, der amerikanerne forgjeves prøvde å finne fram til en ny styreform som kunne fortsette krigen på en noenlunde effektiv måte: Militærjunta, sivilt militært styre, diktatur noenlunde effektiv måte: Militærjunta, sivilt militært styre, diktatur

Befolkningen og frigjøringshæren som så raskt hadde mestret de militære og politiske kampene, gikk nå til offensiv. I 1965 var det klart for alle at spesialkrigen hadde vært en fiasko. Marionette-hæren holdt på å gå i oppløsning og hadde mistet all sin kampberedskap.

- Marionette-regjeringen gjennomgikk en dyp og alvorlig krise.
- Den strategiske landsbypolitikken måtte oppgis.
- Frigjøringsfronten var langt fra å være utryddet, men hadde fått verdifull kamptrening og var nå i stand til å besvare amerikanske våpen og utmanøvrere amerikansk taktikk.
- Tre fjerdedeler av folket bodde nå i FNL-frigjorte områder som til sammen utgjorde fire femtedeler av landets areal.

Mens USAs internasjonale prestisje sank, begynte også opinionen i USA å røre på seg. På den andre side vokste den internasjonale støtten til FNL.

På nytt sto Washington over for to alternativer: Enten oppgi forsøket på å dominere Sørøst-Asia og få fred, eller trappe opp krigen, sette alt inn på å redde marionette-regimet uansett kostnader og fortsette å klore seg fast til Indokina.

OPPTRAPPING OG LOKAL KRIG

Så tidlig som høsten 1964 tok den amerikanske ledelsen det første trinn i opptrappingen, i det de forutså spesialkrigens fiasko.

5. august ble flere strøk langs kysten av Nord-Vietnam bombet av fly som tok av fra skip i den sjuende flåte. Washingtons måte å konkludere på var enkel, nesten banal: Truselen om utslettelse fra bombefly skulle være nok til å tvinge Hanoi i kne, og dermed også motstanden i sør. Men flyene som kom for å bombe Nord-Vietnam møtte sterke svar, samtidig som folkets styrker i sør stadig passet på. President Johnson beordret videre opptrapping. 7. februar bombet amerikanske fly Nord-Vietnam på nytt, og flere raids fant sted de følgende uker: 6. mars gikk den første kontingent marinesoldater i land i Da Nang. 7. april, mens bombingene økte, framsatte Johnson »fredsforslag» som innebar reell kapitulasjon for den vietnamesiske motstanden. For de amerikanske lederne var en intensivt utslettelsestrusel ensbetydende med at vietnameserne aksepterte de amerikanske forslag før eller siden. Men det vietnamesiske folket vek ikke tilbake.

Da satte Washington sin militære maskin i beredskap: De amerikanske strateger hadde fastslått at i tilfelle spesialkrigen slo feil, skulle amerikanske bakkestyrker intervensjonere, og tvinge gjennom Washingtons diktat med sin enorme våpenstyrke. I løpet av et par måneder mens bombingene ble opptrappet mot DRV, gikk de beste amerikanske styrker i land i sør — i selskap med leietropper fra satelittland (sørkoreanere, australere, new zealendere). Den sjuende flåte og amerikanske fly fra Thailandbasene deltok i kampene.

I november 1965, da tørkeperiodene satte inn, hadde antallet amerikanske tropper i Sør nådd 190 000 (mer enn de franske ekspedisjonstropper i 1954). Sammen med marionette-hæren, leietroppene, sjuende flåte og Thailandbasene, utgjorde de i alt 800 000 mann, med flere tusen fly og helikoptere (450 helikoptere for den amerikanske kavaleridivisjon alene) og flere tusen enheter artilleriutstyr.

Med tro på suksess, lanserte de amerikanske øverstkommanderende sin første tørkeperiode-motoffensiv i november 1965. Ett hundre bataljoner ble drevet i fem retninger innen Nam Bo-provinsen og det sentrale Vietnam. Hensikten var å knuse FNLs regulære tropper erobre tilbake store deler av de frigjorte områdene og drive den vietnamesiske motstanden opp i fjellregionene. Aldri hadde noen arme hatt slik ildkraft og slik mobilitet, eller slik styrkemessig overlegenhet over sine motstandere.

Hva måtte gjøres når en sto ansikt til ansikt med denne krigsmaskinen? Skulle vietnameserne betingelsesløst akseptere amerikanske premisser? Spesielt med hensyn til typen krigføring: massiv artilleriild, teppebombing fra B-52, intensiv bruk av kjemiske krigsmidler, napalm og anti-personellbomber. Selv da de første kamper fant

sted, sang den amerikanske propaganda om seier.

Tørkeperioden 1965/66 tok slutt. I april 1966 måtte den amerikanske øverstkommando beordre retrett og innrømme at ingen vesentlige ting var oppnådd. For sin del opplyste FNL at de hadde uskadeliggjort 100 000 fiendetropper, av disse over 40 000 amerikanere. Myten om den amerikanske krigsmaskinens uovervinnelighet eksploderte da den ble satt på prøve.

Den amerikanske ledelsen begrunnet fiaskoen med »utilstrekkelig materiell». Derfor ble ferske amerikanske soldater og marionetter satt inn. På høsten 1966 var det ca. 380 000 amerikanere i sør, tidlig i 1967 var tallet oppe i 440 000. Hvis en legger til marionetter og leietropper ville tallet komme opp i over en million. Fly og helikoptere var steget til 4500 og artillerienheter/tanks til i alt 6500. Hver måned lot USA 1700 millioner granater og 50 000 tonn bomber regne over Vietnam.

Til tross for økt militær styrke, satte USA inn tørkeperiodeoffensiven 1966/67 med atskillig færre ambisjoner enn året før. De øverstkommanderende konsentrerte seg om Tay Ninh-provinsen, nordvest for Saigon, der de mente at FNLs hovedkvarter måtte befinne seg. Passivisering fikk større oppmerksomhet og ble overlatt til spesielle marionettesoldater. Ødeleggelse av landsbyer, omplassering av befolkningen og massakrer på sivile ble daglig praksis.

Fra seint i oktober 1966 til april 1967 hadde amerikanerne satt i gang tre store operasjoner i Tay Ninh. Den største operasjonen beskjeftiget 45 000 mann, 800 tanks og flere hundre fly. Og marionettene bidro med 40 000 spesialtrente »sivilagenter» som skulle passivisere landsbygda. Aldri hadde den amerikanske militærmakt i Vietnam blitt blåst så stort opp. Bombetoktene over Nord-Vietnam ble samtidig flere og flere.

Operasjonene i Tay Ninh slo feil. Så grovt at Washington måtte avskjedige to generaler. I løpet av denne tørkeperioden ble 175 000 amerikanere og leietropper satt ut av spill. 1800 fly og helikoptere ble enten skutt ned eller ødelagt på bakken. De amerikanske ledere måtte »glemme» prosjektet om å erobre tilbake Mekong-deltaet. Tidlig i 1967, mens Saigon-hæren led store tap nordvest for Saigon, åpnet frigjøringsstyrkene en ny front ved hovedvei 9, nær den 17. breddegrad. Westmoreland skyndte seg å sende de beste amerikanske- og Saigon-enheter til dette nye kampområdet. Dermed ble Nam Bo-fronten liggende ubevoktet. Saigon-troppene her mistet initiativet, og måtte etter hvert nøye seg med å forsvare hovedstaden og de store basene, samt forsyningslinjene. Samtidig økte deserteringen fra marionettehæren.

Gjennom hele 1967 forsøkte Washington å sende nye styrker til Vietnam. Men på grunn av en voksende opinion i USA klarte ledelsen bare å sende 100 000 mann, mot 180 000 i 1966. Ved utgangen av året var antallet amerikanere i Vietnam oppe i 480 000, og tidlig i 1968 var tallet 1/2 million, da ikke medregnet den sjuende flåten eller Thailand-basene. Når en regner med at alle kategorier marionetter og leietropper økte, hadde USA omtrent 1 200 000 mann til disposisjon ved inngangen til 1968.

Denne kolossale arme kunne ikke forhindre at USA stadig ble offer for angrep fra

frigjøringshæren. FNL hadde initiativet, og angrep marionettens baser og utposter nordvest for Saigon og platåene, med regulære tropper. Geriljaen ble intensivert i Mekong-deltaet.

Det var på dette grunnlag at det sørvietnamesiske folket og frigjøringshæren startet sin Tet-offensiv i 1968. Natten til den 29. januar og i de påfølgende dager startet væpnede angrep og folkelige opprør i omkring 60 landsbyer, tettsteder og militær-baser. Befolkningen koordinerte sine angrep med frigjøringshærens planer.

Natten til den 30. januar ble en del nøkkelsteder innenfor Saigon angrepet: Den amerikanske ambassaden, Presidentpalasset, hovedkvarteret til marionettene, radio-stasjonen, politiets hovedkvarter og en mengde depoter med våpen og brensel. Befolkningen organiserte seg sjøl i enheter med valgte komiteer. I Hue dro frigjøringshæren inn i byen og heiste FNLs flagg på hovedtårnet til den gamle keiserbyen, — og frigjorde 2000 fanger. 6. februar utsendte FNL et kommunike om at Saigon, Hue, Dalat, Nha Trang, Da Nang, Qui Nong pluss ti provinsbyer var angrepet, og at overalt hadde befolkningen samarbeidet med FNL. På denne måten var 50 000 fiendetropper satt ut av spillet, derav 10 000 amerikanere og bortimot 1500 fly var ødelagt.

Tet-offensiven beviste at FNL var i stand til å angripe mange steder samtidig. Dette i en situasjon da deres motstandere rustningsmessig sto på topp, og deres propaganda utrettelig foret verden med forestillingen om at FNL var knust av amerikansk

Sammen går det bra!

militærmakt.

FNLs seirer satte verdensopinionen i sterk bevegelse, likeledes den amerikanske opinionen. (Walter Lippmann skrev i Newsweek 7. februar: Johnson/Rusk-politikken i Asia smuldrer opp. Det som smuldrer er troen på at USA med militærmakt kan bestemme tingenes orden på det asiatiske kontinent). Westmoreland måtte tre av fra sin stilling som sjef i Indokina, general Abrams overtok. Pentagon måtte ikke bare skifte sjef i Vietnam, men også forandre sin strategi. I stedet for den gamle »search and destroy» (finn og ødelegg) strategien mot FNL-styrker, satset Abrams på »clearing and holding» (klarere og forsvare) områder rundt store byer og baser, spesielt Saigon. Dette var en defensiv strategi.

Dette betydde ikke at USA hadde gitt opp å tvinge en pax americana (amerikansk fred) på Vietnam. Siden de måtte oppgi et stort antall bakkeoperasjoner, intensiverte amerikanerne luft og sjøbombardementene, artilleriilden og kjemisk sprøyting. Områdene rundt Saigon ble praktisk talt barbert i titals kilometer. Enhver busk var overdynga med kjemiske produkter. Bombingen i nord tiltok.

Men den amerikanske opinion ble utolmodig ettersom Johnson og det Demokratiske Partiet drev sin valgkampanje. Det som samlet opinionen mest var opptrappingen av bombetoktene over Nord-Vietnam en uavhengig og suveren stat og medlem av den sosialistiske blokk. I mars 1968 måtte Johnson gå med på å begrense bombingene til et bestemt område av Nord-Vietnam, videre at han ikke skulle stille til valg, og at Washington skulle oppta forhandlinger med regjeringen i Nord-Vietnam. Forhandlingene startet i Paris mai 1968.

Etter mars 1968 konsentrerte det amerikanske flyvåpen sin aktivitet mot den sørlige del av Nord-Vietnam, fra Vinh og nedover mot den 17. breddegrad. De håpet å kutte av alle forbindelser mellom nord og sør og terrorisere befolkningen i dette området med systematisk ødeleggelse av byer og landsbyer. Faktum var at i dette området var befolkning og forbindelseslinjer konsentrert i en trang korridor mellom fjellene og sjøen. I sju måneder ble denne korridoren utsatt for angrep fra sjø og luft på en måte verden aldri før hadde sett. Men denne »enestående» prestasjon fra USA var forgjeves. Det amerikanske presidentvalg nærmet seg. I november måtte Johnson beordre midlertidig bombestans av Nord-Vietnam. Men denne siste manøveren kunne ikke dedde det Demokratiske Partiet. Richard Nixon vant valget med sine fredsløfter og republikanerne satt atter med makta.

»Snakk fred, men før krig»

— dette var Johnsons politikk før han ble gjenvalgt i 1964. Nixon kom til å følge samme vei. Som hardkokt krigsbeundrer hadde han allerede i 1954 vært talsmann for direkte amerikansk intervensjon for å støtte franskmennene. Nå, da han satt med makta, var han sikker på å vinne krigen. Men situasjonen i 1969 ga ham ingen sjanse til å handle så fritt som Johnson i 1965. Nixon var ute av stand til å styrke troppene i sør, dermed måtte han slå inn på »bringe-guttene-hjem» politikken. Amerikanske tap i Vietnam hadde antatt helt

uakseptable proporsjoner for det amerikanske folket. Og krigsutgiftene beløp seg etter hvert til 30 milliarder dollar i året, mens sosial velferd og utdanningstiltak aldri kom i gang på grunn av pengemangelen. Krigsopposisjonen økte, særlig blant studenter.

Hvordan skulle Nixon klare å fortsette krigen, vinne den, redusere amerikanske tap, kutte ned utgiftene, tilfredsstille den amerikanske opinion og fremdeles tvinge vietnameserne til å godta »pax americana»?

Hans løsning ble å »vietnamisere» krigen. Opplegget var: Å forsyne marionettesoldatene med tilstrekkelig materiell og rådgivere slik at de ble sterke nok til å knuse folkets motstand og samtidig støtte det vaklende Saigonregimet. Videre måtte han sikre den gradvise tilbaketrekkingen av amerikanske tropper, man la flystyrker og artilleri bli tilbake for å støtte marionettehæren.

»Den amerikanske okkupasjon vil vare så lenge det er nødvendig». Pasifiseringa måtte styrkes: Ved å gjøre livet ulevelig for befolkningen med bombing og kjemisk sprøyting ville folk flykte til de amerikansk-kontrollerte store byene. Resten av Vietnam skulle bli en ørken hvor ingen åker kunne gro, ingen fugl kunne synge, ingen revolusjonære tropper kunne leve.

Nixon hadde hastverk med sin barbariske politikk fordi den sør-vietnamesiske motstand økte både militært og politisk. Straks etter Tet-offensiven ble »Den nasjonale, demokratiske og fredselskene allianse» stiftet. Medlemmer var intellektuelle og middelklassen fra de okkuperte byene som nå ville samordne sine aksjoner med FNL. I juni 1969 avholdt FNL og alliansen en nasjonal kongress som besluttet å stifte Republikken Sør-Vietnams provisoriske revolusjonære regjering (PRR). Denne ble straks anerkjent i en rekke land og av internasjonale organisasjoner. Revolusjonære folkekomiteer ble valgt i de fleste landsbyer, distrikter og provinser. Denne utdypete nasjonale og demokratiske bevegelse sto i sterk kontrast til det oppråtnende marionette-regimet. Den massive intervensjon av amerikanske tropper hadde reddet regimet fra sammenbrudd, men bare for å vise at dette var menn innsatt av USA. Mens den økonomiske hjelp så vidt holdt regimet på beina, påskyndet dette infalsjonen og ødela den lokale industrien. Og framfor alt var det tvangsrekrutteringen av ungdommen som skapte bitter motstand blant befolkningen. Selv blant dem som til tider tjente på amerikanernes nærvær, bredte det seg en hatsk anti-amerikansk stemning. Målet for »vietnamisering» var å stable marionettene såpass på beina at de kunne operere på egen hånd. Nå var amerikansk støtte mer nødvendig enn noensinne.

Under disse forhold – og med presset fra et kommende presidentvalg hengende over seg, tok Nixon mer og mer tilflukt til den »totale» krig. I løpet av året hadde bombemengden over Laos og spesielt over Sør-Vietnam langt overgått tallene fra 1968. Kjemisk sprøyting dekket nå flere millioner hektar.

UTVIDING AV KRIGEN

Verken bombing, ødeleggelse eller oppbygginga av marionettehæren kunne knuse

den folkelige motstanden i sør. Vietnamisering førte til forlenget krig ikke bare i Vietnam, men i hele Indokina, «Beskyttelsen» av Vietnam ble bare sikret gjennom å integrere Kambodsja og Laos i den amerikanske sfære. Nixon tapte i Vietnam og kastet seg ut i tvilsomme operasjoner som ingen av hans forgjengere hadde våget.

Nixons syn var å utfylle vietnamiseringa: Indokinesere skal bekjempe indokinesere, asiater mot asiater — for å sikre amerikansk dominans i Asia. Washington behøver bare å bidra med dollar og våpen, fargen på likene vil skifte, men USAs grep vil være intakt.

Så tidlig som 1969 søkte USA å sikre den politiske støtte fra høyrekreftene i Laos, bygge opp leietroppene til general Vang Pao, som «spydodd» mot de frigjorte områdene og ansette thai-tropper. Bombing av Phatet Lao-områder tiltok, snart angrep flyene 600 ganger daglig. I mange landsbyer ble folk tvangshentet med helikoptre og ført til «flyktningeleirer». I august 1969 var det 12 000 såkalte amerikanske rådgivere i Laos. 50 bataljoner med massiv flystøtte angrep Krukkesletta-områdene. Kampen varte til februar 1970, da den laotiske patriotiske fronten kastet ut fienden i en kjempemessig offensiv. I denne operasjonen, hadde midlene til å gjennomføre Nixondoktrina vist seg ikke å holde mål: dvs. de spesialtreinte leietroppene støttet av en hærske amerikanske fly.

Denne fiaskoen førte til nye «eventyr». 18. mars 1970 ble nøytralistregjeringen til prins Sihanouk styrtet av USA-agentene Lon Nol og Sirik Matak, et kupp tenkt ut av de amerikanske rådgivere. Men ganske snart fikk Lon Nol-klikken føle den nasjonale motstand. Sihanouk tok ledelsen i motstandsarbeidet og forenet folkets kamp ved dannelsen av FUNC (Den nasjonale forenede front i Kambodsja).

30. april 1970 så USA seg «nødt til» å sende 70 000 mann inn i Kambodsja for å hjelpe Lon Nol ut av uføret. Amerikanske fly bombet byer og landsbyer, Kambodsja fikk føle den gru som amerikansk krigføring førte med seg.

Motstandsarbeidet ble drevet ikke bare på det militære området, men også økonomisk, medisinsk og utdannelsemessig. Kuppet mot Sihanouk utløste uforutsette følger for Washington: Folkene i Kambodsja samordnet sine aksjoner med folkene i Laos og Vietnam mot den felles fienden: USA-imperialismen.

Takket være verdensopinionens reaksjoner på invasjonen i Kambodsja, måtte Nixon trekke tilbake de amerikanske bakketropper i juli, men erstattet dette med økende «hjelp» i dollar og våpen. Washington støttet Pnohm Penh-regimet, koste hva det koste ville. Den militære støtte ble overlatt til Saigon-troppene som okkuperte Kambodsja. Dette var Nixon-doktrina i sin fulle betydning: Asiater drepte asiater for USAs skyld.

Nixons krigspolitikk bare styrket enheten mellom de tre indokinesiske nasjoner. Målet for Washington ble nå å splitte denne samhörigheten, ødelegge alle forsyningslinjer, isolere hvert land for seg. Spesielt var det den frigjorte sone i det sørlige og sentrale Laos som utgjorde en ubehagelig kjede for USA. Pentagon ønsket å bryte denne og startet i februar 1971 med invasjonen i Laos. Alle tenkelige hjelpemidler ble tatt i bruk: 2000 amerikanske fly, 45 000 mann, derav de beste enheter i Saigon-hæren og sterke amerikanske bakketropper dannet en frontlinje langs hovedvei 9 som løper

langs den 17 breddegrad fra kysten av Sør-Vietnam til Mekongelva. Med slikt oppbud av makt og styrke, håpet amerikanerne å kutte motstandernes forsyningslinjer, som de antok gikk gjennom Laos og inn i Sør-Vietnam.

Under en paraply av bombefly landsatte amerikanske helikoptre Saigon-tropper helt fra til Chepone. Men folkefronten skjøt helikoptre ned i hundrevis, la ut miner og bakhold for fiendens tankskolonner. Slag som hadde begynt 8. februar var slutt 22. mars med et sørgelig resultat for amerikanernes marionetter i sørlige Laos og amerikanske enheter langs vei 9 i Sør-Vietnam.

23 000 mann var satt ut av spill, 730 fly og helikoptre skutt ned og om lag 15 000 militærkjøretøyer ødelagt. Det var det største slaget i Indokina siden 1954.

For den amerikanske ledelsen var dette et ytterst alvorlig nederlag, fordi det her var blitt satset alt av militære og taktiske trumfkort for å bevise vietnamiseringas suksess. Men den nye strategien var en fiasko.

Siden 1945 har Washington fulgt den samme politikk i Vietnam og Indokina uansett parti eller president: Forsøke å erstatte den gamle kolonialismen med en ny type kolonialisme for å kunne utnytte ressursene i denne regionen, samt med en kontra-revolusjonær verdensstrategi forsøke å knuse alle nasjonale frigjøringsbevegelser for å hindre enhver utvikling i retning av sosialisme.

Fram til i dag har Washington tatt i bruk alle tenkelige midler på en systematisk måte, uten å finne noen metode for barbarisk. Fra kamuflert intervensjon til den mest brutale krig, fra den forfinete tortur til store konsentrasjonsleirer, fra teppebombing til massiv bruk av kjemiske gifter. . . . Aldri har historien sett så mange tekniske midler og oppfinnelser blitt satt i tjeneste for en systematisk utryddelse av liknende dimensjoner.

Hvis en skal trekke lærdom fra de siste 25 år som har gått, blir det på den ene side å forstå USA-imperialismens virkelige natur — den mest grådige og hensynsløse angriper verden har sett, på den annen side at USA vil bli slått.

I Vietnam, Laos og Kambodsja vil denne nykolonialismen nødvendigvis ende i totalt bankerott.

AVTALEN OM OPPHØR AV KRIGEN OG GJENOPPRETTELSE AV FRED I VIETNAM

**Undertegnet i Paris 27. januar 1973
av Den demokratiske republikken Vietnam
og Amerikas forente stater**

(Uoffisiell norsk oversettelse)

Den demokratiske republikken Vietnams regjering, i forståelse med Den provisoriske revolusjonære regjering i republikken Sør-Vietnam, og regjeringen i Amerikas forente stater, i forståelse med Republikken Vietnams regjering, har med henblikk på å slutte krigen og gjenopprette fred i Vietnam på grunnlag av respekt for det vietnamesiske folks grunnleggende nasjonale rettigheter og det sør-vietnamesiske folks rett til selvbestemmelse, og for å bidra til konsolideringen av fred i Asia og i verden, blitt enige om følgende bestemmelser og forplikter seg til å respektere og gjennomføre dem:

KAPITTEL I

Det vietnamesiske folks grunnleggende nasjonale rettigheter

Artikkel 1. De forente stater og alle andre land respekterer Vietnams selvstendighet, suverenitet, enhet og territoriale integritet som anerkjent i Geneve-avtalen om Vietnam av 1954.

KAPITTEL II

Opphør av fiendtlighetene – tilbaketrekking av troppene

Artikkel 2. Våpenstillstand skal observeres i hele Sør-Vietnam fra kl. 24.00 GMT, 27. januar, 1973.

Samtidig vil De forente stater innstille all militær virksomhet mot Den demokratiske republikken Vietnams territorium med land-, luft- og sjøstridskrefter, uansett hvor de er stasjonert, og gjøre slutt på mineleggingen av territoriale farvann, havner og vannveier i Den demokratiske republikken Vietnam. De forente stater vil fjerne, permanent deaktivisere eller ødelegge alle miner i Nord-Vietnams territoriale farvann, havner og vannveier så snart denne avtalen trer i kraft. Det fullstendige opphør av fiendtlighetene som er nevnt i denne artikkel skal være varig og uten tidsbegrensning.

Artikkel 3. Partene påtar seg å opprettholde våpenhvilen og sikre en varig og stabil fred. Så snart våpenhvilen trer i kraft, skal

a) De forente staters styrker og de som tilhører andre fremmede land som er alliert med De forente stater og Republikken Vietnam, forbli på stedet i påvente av gjennomføringen av planen om tilbaketrekking av tropper. Den felles fire-parts militærkommisjon som beskrives i Artikkel 16, skal bestemme modalitetene (måten, o.a.).

b) de væpnede styrker til de to sør-vietnamesiske parter forblir på stedet. Den to-parts felles militærkommisjon som beskrives i Artikkel 17, skal bestemme områdene som kontrolleres av hver part og stasjoneringens måte.

c) de regulære styrker i alle tjenester og våpengrener og de irregulære styrkene til partene i Sør-Vietnam skal innstille alle offensive handlinger mot hverandre, og skal strengt overholde følgende bestemmelser:

- alle makthandlinger på bakken, i luften og på havet skal forbys
- all fiendtlig handling terrorisme og represalier av begge sider forbys.

Artikkel 4. De forente stater vil ikke fortsette sitt militære engasjement eller blande seg inn i indre anliggender i Sør-Vietnam.

Artikkel 5. Innen 60 dager etter undertegnelsen av denne avtalen, skal det fullføres en total tilbaketrekking fra Sør-Vietnam av tropper, militære rådgivere og militært personell, inkludert militært teknisk personell og militært personell som er knyttet til Pasifiseringsprogrammet, våpen, ammunisjon og krigsmateriell fra De forente stater og andre fremmede land som er nevnt i Artikkel 3 a). Rådgivere fra de ovennevnte land til alle halvmilitære organisasjoner og politistyrker skal også trekkes tilbake under samme tidsperiode.

Artikkel 6. Demonteringen av alle militære baser i Sør-Vietnam tilhørende De forente stater og andre fremmede land som er nevnt i Artikkel 3 a), skal fullføres innen 60 dager etter undertegnelsen av denne avtalen.

Artikkel 7. Fra ikrafttredelsen av våpenhvilen til dannelsen av den regjering som fastsettes i Artiklene 9 b) og 14 i denne avtalen, skal de to sør-vietnamesiske parter ikke akseptere innføring til Sør-Vietnam av tropper, militære rådgivere og militært personell, inkludert militært teknisk personell, våpen, ammunisjon og krigsmateriell.

De to sør-vietnamesiske parter skal ha lov til å foreta erstatning fra tid til annen av våpen, ammunisjon og krigsmateriell som er blitt ødelagt, skadet eller utslitt eller brukt opp etter våpenhvilen, på grunnlag av 'våpen for våpen' (piece-for-piece) av samme type og karakteristikk, under tilsyn av Den felles militærkommisjon av de to sør-vietnamesiske parter og Den internasjonale kontroll- og overvåkingkommisjon.

KAPITTEL III

Hjemsendelse av tilfangetatt militært personell, utenlandske sivile og tilfangetatt og internert vietnamesisk sivilpersonell

Artikkel 8. a) Hjemsendelse av tilfangetatt militært personell og utenlandsk sivilpersonell fra partene skal gjennomføres samtidig med og fullføres ikke senere enn samme dag som troppetilbaketrekkingen omtalt i Artikkel 5. Partene skal utveksle fullstendige lister over ovennevnt tilfangetatt militært personell og utenlandske sivile på den dagen avtalen undertegnes.

b) Partene skal hjelpe hverandre med å få opplysninger om hverandres militære personell og utenlandske sivile savnede i kamp, fastslå begravningsstedene med henblikk på plass av de døde graver og for å lette oppgravingen og hjemsendelsen av levningene, og ta slike andre tiltak som er nødvendige for å få opplysninger om de som ennå betraktes som savnede i kamp.

c) Spørsmålet om hjemsendelse av vietnamesisk sivil personell som er tatt til fange og internert i Sør-Vietnam skal løses av de to sør-vietnamesiske parter på grunnlag av prinsippene i Artikkel 21 b) i Avtalen om opphør av fiendtlighetene i Vietnam av 20. juli 1954. De to sør-vietnamesiske parter vil gjøre dette i nasjonal forsonings og enighetens ånd med henblikk på å få en slutt på hat og fiendskap og for å lette lidelser og forene familier. De to sør-vietnamesiske partene vil gjøre sitt ytterste for å løse dette spørsmål innen 90 dager etter at våpenhvilen er trådt i kraft.

KAPITTEL IV

Utøvelsen av det sør-vietnamesiske folks rett til selvbestemmelse

Artikkel 9. Regjeringen i Den demokratiske republikken Vietnam og regjeringen i Amerikas forente stater påtar seg å respektere følgende prinsipper for utøvelsen av det sør-vietnamesiske folks rett til selvbestemmelse:

a) Det sør-vietnamesiske folks rett til selvbestemmelse er hellig, umistelig og skal respekteres av alle land.

b) Det sør-vietnamesiske folket skal selv bestemme den politiske framtid i Sør-Vietnam gjennom virkelig frie og demokratiske valg under internasjonalt oppsyn.

c) Fremmede land skal ikke påtvinge folket i Sør-Vietnam noen politisk tendens eller person.

Artikkel 10. De to sør-vietnamesiske parter forplikter seg til å respektere våpenhvilen og opprettholde fred i Sør-Vietnam, avgjøre alle stridsspørsmål gjennom forhandlinger og unngå enhver væpnet konflikt.

Artikkel 11. Straks etter våpenhvilen vil de to sør-vietnamesiske parter:

– oppnå nasjonal forsoning og enighet, få en slutt på hat og fiendskap, forby alle former for represalier og diskriminering mot enkeltpersoner eller organisasjoner som har samarbeidet med den ene eller annen side,

– sikre folkets demokratiske friheter: – personlig frihet, ytringsfrihet, pressefrihet, møtefrihet, organisasjonsfrihet, frihet til politisk virksomhet, trosfrihet, bevegelsesfrihet, bostedsfrihet, arbeidsfrihet, eiendomsrett og rett til fri næringsutøvelse.

Artikkel 12. a) Straks etter våpenhvilen skal de to sør-vietnamesiske parter holde konsultasjoner i en ånd av nasjonal forsoning og enighet, gjensidig respekt og gjensidig ikke-eliminering for å opprette et Nasjonalt råd for nasjonal forsoning og enighet omfattende tre like deler. Rådet skal fungere på grunnlag av enstemmighetsprinsippet. Etter at Det nasjonale rådet for nasjonal forsoning og enighet har tatt opp sin funksjon skal de to sør-vietnamesiske parter konsultere om dannelsen av råd på lavere plan. De to sør-vietnamesiske parter skal undertegne en avtale om interne saker i Sør-Vietnam så snart som mulig, og gjøre sitt ytterste for å fullføre dette innen 90 dager etter at våpenhvilen er trådt i kraft, i samsvar med det sør-vietnamesiske folks ønsker om fred, uavhengighet og demokrati.

b) Det nasjonale råd for nasjonal forsoning og enighet skal ha som oppgave å fremme de to sør-vietnamesiske parters gjennomførelse av denne avtalen, oppnå nasjonal forsoning og enighet og sikre demokratiske friheter. Dette Nasjonale rådet for nasjonal forsoning og enighet skal organisere de frie og demokratiske valg i henhold til Artikkel 9 b), og bestemme framgangsmåten og modalitetene for disse valgene. De institusjoner som valgene skal holdes for, skal bestemmes gjennom konsultasjoner mellom de to sør-vietnamesiske parter. Det nasjonale rådet for nasjonal forsoning og enighet vil også bestemme framgangsmåten og modalitetene i de lokale valg som måtte bli bestemt av de to sør-vietnamesiske parter.

Artikkel 13. Spørsmålet om vietnamesiske væpnede styrker i Sør-Vietnam skal avgjøres av de to sør-vietnamesiske parter i en ånd av nasjonal forsoning og enighet, likhet og gjensidig respekt, uten utenlandsk innblanding, i samsvar med etterkrigs-situasjonen. Blant de spørsmål som skal diskuteres av de to sør-vietnamesiske parter er skritt til å redusere deres militære virksomhet og demobilisere de troppene som blir redusert. De to sør-vietnamesiske parter skal fullføre dette så snart som mulig.

Artikkel 14. Sør-Vietnam vil følge en fredelig og uavhengig utenrikspolitikk, det vil være beredt til å opprette forbindelser med alle land uansett deres politiske og sosiale systemer, på grunnlag av gjensidig respekt for selvstendighet og suverenitet, og akseptere økonomisk og teknisk hjelp fra ethvert land ikke tilknyttet politiske betingelser. Mottagelsen av militær hjelp i Sør-Vietnam i framtida skal bestemmes av den regjering som opprettes etter at valg i Sør-Vietnam i henhold til artikkel 9 b) er holdt.

Fredsavtalen ble underskrevet i Paris 27 januar 1973.

KAPITTEL V

Gjenforening av Vietnam og forholdet mellom Nord- og Sør-Vietnam

Artikkel 15. Gjenforeningen av Vietnam skal gjennomføres gradvis ved fredelige midler på grunnlag av diskusjoner og avtaler mellom Nord og Sør-Vietnam uten tvang eller annektering av noen part , og uten utenlandsk innblanding. Tidspunktet for gjenforening skal avtales mellom Nord- og Sør-Vietnam. I påvente av gjenforening:

a) er den militære demarkasjonslinjen mellom de to soner ved den 17. breddegrad bare midlertidig og verken en politisk eller territorial grense, slik det er bestemt i punkt 6 i slutterklæringen fra Geneve-konferansen i 1954.

b), Nord- og Sør-Vietnam skal respektere den demilitariserte sonen på hver side av den midlertidige militære demarkasjonslinjen.

c) Nord- og Sør-Vietnam skal straks begynne forhandlinger med henblikk på å gjenopprette normale forbindelser på ulike områder. Blant de spørsmål det skal forhandles om er modalitetene for bevegelsen av sivile over den midlertidige militære demarkasjonslinje.

d) Nord- og Sør-Vietnam skal ikke slutte seg til noen militærallianse eller militær blokk, og skal ikke tillate utenlandske makter å opprettholde militære baser, tropper, militære rådgivere og militært personell på deres respektive territorier, slik det er bestemt i Geneve-avtalen av 1954 om Vietnam.

KAPITTEL VI

De felles militærkommisjoner, Den internasjonale kommisjon for kontroll og overvåking. Den internasjonale konferansen.

Artikkel 16. a) Partene som deltar i Paris-konferansen om Vietnam skal straks oppnevne representanter som skal danne en fire-parts felles militærkommisjon. Denne skal ha som oppgave å sikre felles opptreden fra partene i forbindelse med gjennomføringen av følgende bestemmelser i denne avtalen:

- Første avsnitt i Artikkel 2 som gjelder overholdelse av våpenhvilen i hele Sør-Vietnam.
 - Artikkel 3 a) som gjelder våpenstillstand av USA-styrker og styrker fra de andre fremmede land som er omtalt i denne artikkel.
 - Artikkel 3 c) som gjelder våpenhvilen mellom alle parter i Sør-Vietnam.
 - Artikkel 5 som gjelder tilbaketrekking fra Sør-Vietnam av USA-tropper og tropper fra de andre fremmede land som omtales i artikkel 3 a).
 - Artikkel 6 som gjelder demontering av militære baser i Sør-Vietnam, fra USA og de andre fremmede land som nevnes i artikkel 3 a).
 - Artikkel 8 a) som gjelder hjemsendelse av tilfangetatt militært personell og utenlandske sivile fra partene.
 - Artikkel 8 b) som gjelder gjensidig hjelp fra partene til å få opplysninger om det militærpersonell og utenlandske sivile fra partene som er savnet i kamp.
- b) Den fire-parts felles militærkommisjonen skal fungere i samsvar med prinsippet om konsultasjon og enstemmighet. Uoverensstemmelser skal henvises til Den internasjonale kontroll- og overvåkingskommisjon.
- c) Den fire-parts felles militærkommisjon skal tre i funksjon straks etter undertegningen av denne avtalen og opphøre sin virksomhet etter 60 dager, etter fullføringen av tilbaketrekningen av USAs tropper, og troppene fra de andre fremmede land som nevnes i artikkel 3 a) og fullføringen av hjemsendelsen av tilfangetatt militærpersonale og utenlandske sivile fra partene.
- d) De fire parter skal straks bli enige om organisering, arbeidsmåte, virkemidler og utgifter for Den fire-parts felles militærkommisjonen.

Artikkel 17. a) De to sør-vietnamesiske parter skal straks oppnevne representanter til å danne en to-parts felles militærkommisjon med oppgave å sikre felles opptreden av de to sør-vietnamesiske parter i gjennomføringen av følgende deler av denne avtalen:

- det første avsnitt i Artikkel 2 vedrørende overholdelsen av våpenhvilen i hele Sør-Vietnam når Den felles fire-parts militærkommisjonen har opphørt sin virksomhet,
- Artikkel 3 b), vedrørende våpenhvilen mellom de to sør-vietnamesiske parter,
- Artikkel 3 c), vedrørende våpenhvile mellom alle parter i Sør-Vietnam når Den

felles fire-parts militærkommisjon har opphørt sin virksomhet,

- Artikkel 7, vedrørende våpenhvile mellom alle parter i Sør-Vietnam og alle andre bestemmelser i denne artikkel,
 - Artikkel 8 c), vedrørende spørsmål om hjemsendelse av vietnamesisk sivilpersonale som er tatt til fange og internert i Sør-Vietnam,
 - Artikkel 13, vedrørende reduksjon av militære tropper fra de to sør-vietnamesiske parter og demobiliseringen av tropper som blir redusert.
- b) Uoverensstemmelser skal henvises til Den internasjonale kontroll- og overvåkingskommisjon.

c) Etter undertegningen av denne avtalen skal Den felles to-parts militærkommisjonen straks bli enige om tiltak og organisering med sikte på å gjennomføre våpenhvilen og bevare freden i Sør-Vietnam.

Artikkel 18. a) Etter undertegnelsen av denne avtalen skal det straks opprettes en internasjonal kontroll- og overvåkingskommisjon.

b) Inntil Den internasjonale konferanse som omtales i Artikkel 19, treffer endelige ordninger, skal Den internasjonale kontroll- og overvåkingskommisjon rapportere til de fire parter om saker som gjelder kontroll og overvåking av gjennomføringen av følgende bestemmelser i denne avtalen:

- det første avsnitt i Artikkel 2, vedrørende gjennomføringen av våpenhvilen i hele Sør-Vietnam,
- Artikkel 3 a), vedrørende våpenhvilen av USA-styrker og styrker fra de andre fremmede land som omtales i den artikkel.
- Artikkel 3 c), vedrørende våpenstillstand mellom alle parter i Sør-Vietnam,
- Artikkel 5, vedrørende tilbaketrekking fra Sør-Vietnam av USA-tropper og tropper fra de andre fremmede land som nevnes i Artikkel 3 a).
- Artikkel 6, vedrørende demontering av militære baser i Sør-Vietnam tilhørende De forente stater og de andre fremmede land som nevnes i Artikkel 3 a).
- Artikkel 8 a), vedrørende hjemsendelse av tilfangetatt militært personell og utenlandske sivile fra partene.

Den internasjonale kontroll- og overvåkingskommisjon skal danne kontrollteam for gjennomføringen av sine oppgaver. De fire parter skal straks bli enige om plassering og drift av disse gruppene. Partene skal lette deres arbeid.

c) Inntil Den internasjonale konferanse treffer endelige ordninger, skal Den internasjonale kontroll- og overvåkingskommisjon rapportere til de to sør-vietnamesiske parter om saker som gjelder kontroll og overvåking av gjennomføringen av følgende bestemmelser i denne avtalen:

- det første avsnitt i Artikkel 2, vedrørende gjennomføringen av våpenhvilen i hele Sør-Vietnam når Den felles fire-parts militærkommisjon har opphørt sin virksomhet,

- Artikkel 3b) vedrørende våpenhvilen mellom de to sør-vietnamesiske parter
- Artikkel 3 c), vedrørende våpenhvilen mellom alle parter i Sør-Vietnam, når Den felles fire-partes militærkommisjon har opphørt sin virksomhet,
- Artikkel 7, vedrørende innføring av tropper i Sør-Vietnam og alle andre bestemmelser i denne artikkel,
- Artikkel 8 c), vedrørende spørsmål om tilbakevending av vietnamesisk sivilpersonell som er tatt til fange og internert i Sør-Vietnam,
- Artikkel 9 b), vedrørende frie og demokratiske valg i Sør-Vietnam,
- Artikkel 13, vedrørende reduksjon av militære tropper for de to sør-vietnamesiske parter, og demobilisering av de tropper som reduseres.

Den internasjonale kontroll- og overvåkingskommisjon skal danne kontrollteam for gjennomføringen av sine oppgaver. De to sør-vietnamesiske parter skal straks bli enige om plassering og drift av disse gruppene. De to sør-vietnamesiske parter skal lette deres arbeid.

d) Den internasjonale kontroll- og overvåkingskommisjon skal være sammensatt av representanter for fire land, Canada, Ungarn, Indonesia og Polen. Formannsvervet skal gå på omgang mellom medlemmene, for bestemte perioder som skal fastsettes av Den internasjonale kommisjonen.

e) Den internasjonale kontroll- og overvåkingskommisjon skal utføre sine oppgaver i samsvar med prinsippet om respekt for Sør-Vietnams suverenitet.

f) Den internasjonale kontroll- og overvåkingskommisjon skal fungere i samsvar om konsultasjon og enstemmighet.

g) Den internasjonale kontroll- og overvåkingskommisjon skal begynne sitt arbeid når en våpenhvile trer i kraft i Vietnam. Når det gjelder bestemmelser i Artikkel 18 b), vedrørende de fire parter, skal Den internasjonale kontroll- og overvåkingskommisjon opphøre sin virksomhet når kommisjonens oppgaver med kontroll og overvåking vedrørende bestemmelsene er fullført. Når det gjelder bestemmelsene i Artikkel 18 c), vedrørende de to sør-vietnamesiske parter, skal Den internasjonale kontroll- og overvåkingskommisjon opphøre sin virksomhet etter anmodning av den regjering som dannes etter at valgene er holdt i Sør-Vietnam i henhold til Artikkel 9 b).

h) De fire parter skal straks bli enige om organisering, virkemidler og utgifter for Den internasjonale kontroll og overvåkingskommisjon. Forholdet mellom Den internasjonale kommisjon og Den internasjonale konferansen skal bestemmes av Den internasjonale kommisjon og Den internasjonale konferanse.

Artikkel 19. Partene skal bli enige om sammenkallingen av en internasjonal konferanse innen tretti dager etter undertegningen av denne avtalen, for å anerkjenne de undertegnede avtalene, garantere krigens slutt, opprettholdelse av fred i Vietnam, respekt for det vietnamesiske folks grunnleggende nasjonale rettigheter, og det

sør-vietnamesiske folks rett til selvbestemmelse, og bidra til og garantere freden i Indokina.

Den demokratiske republikken Vietnam og De forente stater vil på vegne av partene som deltar i Paris-konferansen om Vietnam, foreslå for følgende parter at de deltar i denne internasjonale konferansen: Folkerepublikken Kina, Republikken Frankrike, Sovjetsamveldet, Storbritannia, de fire land i Den internasjonale kontroll og overvåkingskommisjon, FNs Generalsekretær, sammen med partene som deltar i Paris-konferansen om Vietnam.

KAPITTEL VII

Vedrørende Kambodsja og Laos

Artikkel 20. a) Partene som deltar i Paris-konferansen om Vietnam skal strengt respektere Geneve-avtalene om Kambodsja av 1954 og Geneve-avtalene av 1962 om Laos, som anerkjente disse to lands folks grunnleggende nasjonale rettigheter, det vil si disse lands uavhengighet, suverenitet, enhet og territoriale integritet. Partene skal respektere Kambodsjas og Laos' nøytralitet.

De parter som deltar i Paris-konferansen om Vietnam påtar seg å avstå fra å bruke Kambodsjas og Laos' territorium til å krenke suvereniteten og sikkerheten til hverandre eller andre land.

b) Fremmede land skal innstille all militær virksomhet i Kambodsja og Laos, fullstendig trekke tilbake og avstå fra å gjeninnføre tropper i disse land, militærrådgivere, militært personell, våpen, ammunisjon og krigsmateriale.

c) De interne anliggender i Kambodsja og Laos skal avgjøres av folket i hvert av disse land, uten utenlandsk innblanding.

d) De problemer som eksisterer mellom landene i Indokina skal avgjøres av de indokinesiske partene, på grunnlag av respekt for hverandres selvstendighet, suverenitet, territoriale integritet og ikkeinnblanding i hverandres interne anliggender.

KAPITTEL VIII

Forholdet mellom Den demokratiske republikken Vietnam og De forente stater

Artikkel 21. De forente stater forventer at denne avtalen vil innlede en epoke av forsoning med Den demokratiske republikken Vietnam så vel som med alle folk i Indokina. I samsvar med sin tradisjonelle politikk, vil De forente stater bidra til å lege krigens sår og til etterkrigsgjenoppbygging av Den demokratiske republikken Vietnam og hele Indokina.

Artikkel 22. Krigens slutt, gjenopprettelsen av fred i Vietnam og en streng gjennomføring av denne avtalen vil skape vilkår for å opprette et nytt likeverdig forhold til gjensidig fordel mellom Den demokratiske republikken Vietnam og De

forente stater, på grunnlag av respekt for hverandres selvstendighet og suverenitet, og ikkeinnblanding i hverandres indre anliggender. Samtidig vil dette sikre stabil fred i Vietnam og bidra til bevaring av varig fred i Indokina og Sørøst-Asia.

KAPITTEL IX

Andre bestemmelser

Artikkel 23. Paris-avtalen om opphør av krigen og gjenopprettelse av fred i Vietnam skal tre i kraft ved undertegnelsen av dette dokumentet av utenriksministeren i Den demokratiske republikken Vietnams regjering og utenriksministeren i De forente staters regjering, og ved undertegnelse av et dokument i samme ordelag av utenriksministeren i Den demokratiske republikken Vietnams regjering og utenriksministeren i republikken Sør-Vietnams provisoriske revolusjonære regjering, utenriksministeren i De forente staters regjering og utenriksministeren i republikken Vietnams regjering. Avtalen og protokollene for den skal gjennomføres strengt av alle berørte parter.

Inngått i Paris, 27. januar 1973 på vietnamesisk og engelsk. Både den vietnamesiske og engelske tekst er offisielle og like autentiske.

For republikke i Den demo-
kratiske republikken Vietnam
Utenriksminister

For regjeringen i
De forente stater
Utenriksminister

Nguyen Duy Trinh

William P. Rogers

OPPROP FRA SENTRALKOMITEEN I FNL OG PRR

Elskede landsmenn og kjempere.

Sentralkomiteen i FNL og PRR meddeler høytidelig alle landsmenn følgende:

Den 27. januar 1973 undertegnet utenriksministerene som representanter for Den demokratiske republikken Vietnams regjering, for PRR, for USAs regjering og for Republikken Vietnams regjering »Avtalen om stans av krigen og gjenopprettelse av fred i Vietnam». Her er hovedinnholdet i avtalen:

- USA og alle andre land forplikter seg til å respektere Vietnams uavhengighet, suverenitet, enhet og territoriale integritet.
- USA stanser fullstendig sitt militære engasjement og sin innblanding i Sør-Vietnams indre anliggender.
- Det sør-vietnamesiske folks selvbestemmelsesrett er respektert og dets demokratiske friheter sikret. Det sør-vietnamesiske folket bestemmer selv Sør-Vietnams politiske framtid gjennom allmenne, virkelig frie og demokratiske valg.
- Gjenforening av Vietnam skal skje gradvis med fredelige midler.

Landsmenn og kjempere.

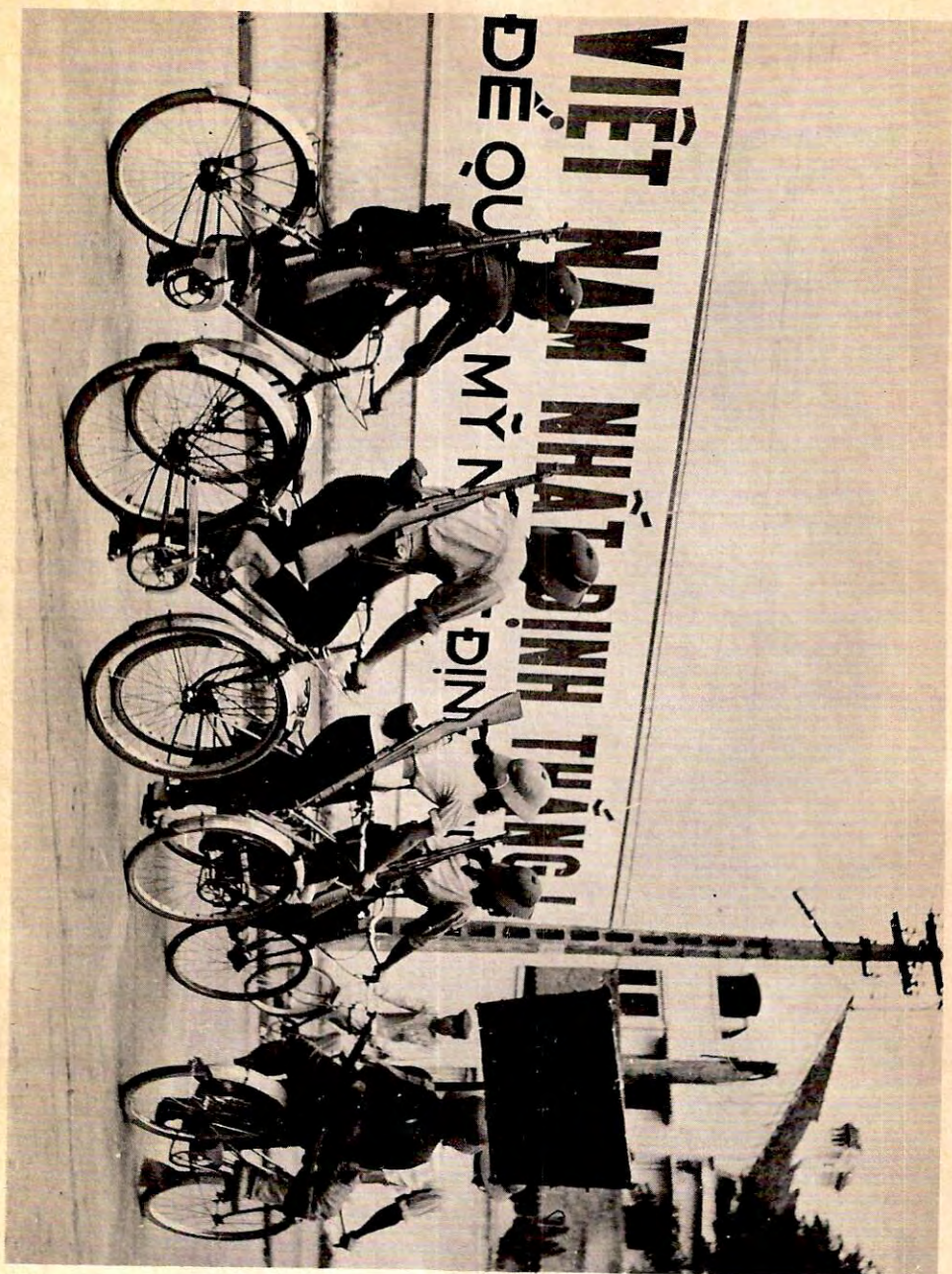
USA-imperialistenes aggresjonskrig tar slutt. Freden gjenopprettes i vårt land. Denne store seieren er resultatet av 18 års utrettelig kamp, utallige anstrengelser og ofre fra vår heroiske nasjon, fra folket og de væpnede styrker i sør som har ført en ufortrøden kamp. De var de første til å gripe til våpen og de siste til å legge dem ned. Alltid vil Sør-Vietnam fortjene betegnelsen »Fedrelandets stålfestning».

Enhver som har vietnamesisk blod i sine årer, som virkelig elsker sitt land og sitt folk har grunn til å være stolt og føle æren som sin egen.

Ære først og fremst til folkets beste sønner og døtre, til de helter som ofret seg for fedrelandet!

Ære til de heroiske væpnede frigjøringsstyrker som har fullført glimrende bedrifter, og til alle landets modige sønner og døtre som trass i terror og fengsling resolutt har tatt kampen opp mot USAs aggresjon, for frigjøring av landet og for Sør-Vietnam.

Disse seirene for det vietnamesiske folket er samtidig en seier for de tre broderfolk i Indokina, forenet i kampen mot den samme fiende. Det er også en seier for alle frihets- og selvstendighetselskende folk, for hele den progressive menneskeheten, inklusive det freds- og rettferdighetselskende amerikanske folk.

Det vietnamesiske folkets store seier beviser at i dag kan et lite folk i et lite land, med en korrekt revolusjonær linje som samler hele nasjonen, som vinner internasjonal solidaritet og som er resolutt til å kjempe og vinne, beseire hvilken om helst aggressor.

Elskede landsmenn og kjempere.

Fredens gry og seierens ære skinner over våre fjell og elver i hele landet. For vårt folk begynner en ny etappe. En ny situasjon som er meget gunstig for fullbyrdelsen av vår nasjonale og demokratiske revolusjon er skapt. Imidlertid vil vårt folks kamp ikke bli mindre vanskelig og mindre innviklet. De militaristiske og fascistiske reaksjonære krefter som er avhengige av utlandet, vil fortsatt brygge på dystre planer for å sabotere freden og gå imot uavhengighet, demokrati og nasjonal enighet.

Derfor er vårt folks aktuelle oppgave følgende: I ånden av nasjonal enighet la oss forene hele folket i forsvar for fred, virkelig uavhengighet og suverenitet. La oss virkeliggjøre de demokratiske friheter, forbedre levevilkårene, bygge et fredlig, selvstendig, demokratisk og velstående Sør-Vietnam og gå fram mot en fredlig gjenforening av fedrelandet. FNL og PRR erklærer høytidlig at de seriøst og nøye vil overholde alle bestemmelser i den undertegnede avtalen og ufortrødent kjempe for deres fulle gjennomførelse.

Landsmenn og kjempere, arbeidere, arbeidsmenn, bønder, ungdom, skoleelever og studenter, intellektuelle, lærere, akademikere og funksjonærer, framtreddende personer, industri- og handelsfolk, religiøse fra alle trossamfunn, landsmenn av alle nasjonaliteter og vietnamesere bosatt i utlandet, — et menneskeverdig liv i fred, selvstendighet og demokrati er en dyptfølt forhåpning av våre landsmenn av alle samfunnslag og et presserende behov. Vårt nye våpen er den avtalen som nettopp ble undertegnet.

Vårt folks uovervinnelige styrke ligger i dets enhetlige nasjonale samling i en ånd av nasjonal enighet. Dette er vårt folks noble tradisjon, og FNLs og PRRs konsekvente, klare og bestemte politikk. Alle vietnamesere som ikke fikk anledning til å delta i motstandskampen i forsvaret av fedrelandet, kan nå slutte seg til folkets felles kamp. FNL og PRR hilser dere velkommen og er rede til å samarbeide med alle — uansett deres fortid — som i dag står for fred, selvstendighet og nasjonal enighet.

La oss ta hensyn til de solide bånd som knytter sammen slekter innbyrdes. La oss rekke hverandre hånden, som brødre av samme familie, glemme alt hat, nag og mistenksomhet og sammen bygge opp et liv fylt av hengivenhet og lykke.

Kadre og kjempere for Folkets væpnede frigjøringsstyrker.

Fortsett kampen for å bevare freden, selvstendigheten og demokratiet og for den undertegnede avtalen! Utfør seriøst ordren om våpenhvile og behandle alle militære fra Republikken Vietnam (Saigon-administrasjonen, o.a.) som brødre. Vær de første til å gjennomføre nasjonal enighet, vår store sak.

som de har diplomatiske forbindelser med, og er rede til å opprette diplomatiske forbindelser med andre land, på basis av gjensidig respekt for uavhengighet og suverenitet, likhet og gjensidige fordeler.

Kjære og elskede landsmenn og kjempere.

I seierens glade stund er vi mer enn noensinne takknemlige overfor den elskede og høyt respekterte president Ho Chi Minh for hans umåtelige innsats. Hans hellige testament vil fortsatt lyse over vår vei til seieren.

For å fortjene hans grenseløse kjærlighet, lover vi – væpnede styrker og folket i sør – alltid å holde fredens, uavhengighetens, demokratiets og den nasjonale enighetens fane høyt hevet og kjempe resolutt for å vinne nye seirer.

Sammen med hele folket svinger de 18 millioner landsmenn i sør seierens banner. Med sin posisjon og sine mange ganger forsterkede styrker og mer forenet enn noensinne, er vi fast besluttet på å konsolidere freden, dra fordel av de allerede vunne seirene og vil uunngåelig virkeliggjøre et fredelig, uavhengig, demokratisk og velstående Sør-Vietnam og arbeide mot en fredelig gjenforening av fedrelandet.

Heroiske landsmenn og kjempere i Sør-Vietnam, la oss entusiastisk rykke fram!

Offiserer og soldater fra Saigon-administrasjonen.

Freden er en felles seier. Å bevare freden er å elske fedrelandet og folket. Freden er

Det fins ca. 30 millioner slike bombekratre i Vietnam. Alle sammen skal de fylles igjen. Til det trenger de vår støtte.

en lykke som er dere kjær. Samarbeid med kjempere fra Frigjøringshæren for seriøst å opprettholde våpenhvilen og unngå alle beklagelige konflikter.

FNLs, PRRs og folkets standpunkt er rettferdig og klart. Vår holdning er velvillig og oppriktig.

I disse høytidelige stunder av vår nasjonale historie ønsker PRR at Saigon-administrasjonen setter fedrelandets interesser høyest, og svarer på forhåpningene fra alle lag av befolkningen ved raskt å opprette – gjennom oppriktige drøftinger – det tre-parts nasjonale råd for nasjonal forsoning og enighet på alle nivåer, med sikte på så fort som mulig å organisere allmenne, virkelig frie og demokratiske valg, slik at folket i sør fritt kan avgjøre Sør-Vietnams politiske regime. La begge parter seriøst utføre alle bestemmelser sammen i avtalen, virkeliggjøre fullt ut folkets demokratiske friheter, lege krigens sår, sikre fortest mulig våre landsmenns velvære og lykke, opprette normale forbindelser på alle områder med den nordlige delen av vårt land, starte forhandlinger med DRV's regjering med sikte på å nå fram til en fredlig gjenforening av fedrelandet.

Kjære og elskede landsmenn i nord.

Etter vår nasjons ærerike seier vil de broderlige følelser og store bedrifter i kampen mot USAs aggresjon som dere, landsmenn og kjempere fra det heroiske nord, har vist oss i sør bli enda dypere prentet inn i våre hjerter. Folket i sør setter hele sin lit til sine 22 millioner landsmenn i nord som bygger opp et allsidig sterkt Nord-Vietnam, en base for hele landet i kampen for å bevare freden, fullføre selvstendighet, demokrati og gradvis gjenforene nasjonen med fredlige midler.

FNL og PRR uttrykker sin oppriktige takknemlighet overfor det kambodsjanske broderfolket, under ledelse av FUNC og Den kongelige nasjonale samlingsregjering (GRUNC), og det laotiske broderfolket ledet av Laos patriotiske front for deres hengivne støtte og verdifulle hjelp til det vietnamesiske folkets nasjonale frigjøringskamp. Måtte solidariteten mellom våre tre folk på den indokinesiske halvøya konsolideres for hver dag som går.

FNL og PRR uttrykker overfor de vennlige regjeringer, internasjonale organisasjoner og alle freds- og rettferdighetselskende personer i verden sin dype takknemlighet for deres varme støtte og generøse hjelp gitt til det vietnamesiske folkets motstandskamp. FNL og PRR sender sine varme gratulasjoner til progressive i det amerikanske folk i anledning den felles seieren for freden og for våre to folks interesser.

Vi uttrykker vårt inderlige ønske om at verdifull internasjonal solidaritet og støtte vil fortsette og forsterkes gjennom vår kamp for å konsolidere freden, virkeliggjøre det vietnamesiske folkets grunnleggende nasjonale rettigheter og selvbestemmelsesretten for befolkningen i Sør-Vietnam.

PRR, den eneste virkelige representant for folket i Sør-Vietnam, erklærer at det akter å opprettholde og videreutvikle sine vennskapsforbindelser med alle de landene

UTTALELSE OM DEN AKTUELLE SITUASJONEN I VIETNAM fra SOLIDARITETSKOMITEEN FOR VIETNAM

1.

Fredsavtalen som ble undertegnet i Paris den 27. januar 1973 er en viktig milepel i det vietnamesiske folkets langvarige frigjøringskamp. Siden den 2. verdenskrig har vietnameserne kjempet nesten sammenhengende mot japanske, franske og amerikanske inntrengere. Deres målsetting har hele tiden vært å gjenvinne og sikre sin nasjonale selvstendighet og uavhengighet.

Fra 1950 understøttet USA Frankrikes kolonikrig i Vietnam. USAs målsetting var å holde Vietnam og resten av Indokina åpen for sin økonomiske og militære kontroll. Etter det franske nederlaget i 1954 sørget USA for å innsette et marionette-regime i den sørlige del av landet, samtidig som de nektet å undertegne Geneve-avtalens bestemmelser om Vietnams enhet, uavhengighet og forbud mot utenlandsk innblanding i Vietnams indre forhold. De siste 8 årene har USA med en massiv krigføring forsøkt å holde Sør-Vietnam som en egen stat kontrollert av USA. USA har ved undertegnelsen av fredsavtalen godkjent hovedprinsippene fra Geneve-avtalen om at Vietnam er ett land, at demokratiske rettigheter skal innføres og at den politiske framtida skal avgjøres av vietnameserne selv. USA skal videre demontere alle militære anlegg og trekke seg fullstendig ut av Vietnam.

Hovedårsaken til at USA har måttet godta en slik avtale, er at de har lidt nederlag i den militære kampen mot den vietnamesiske frigjøringsbevegelsen. Den amerikanske hæren på 500 000 mann klarte ikke å seire på slagmarka og falt moralsk sammen. Det amerikanske flyvåpenet klarte heller ikke å tvinge frigjøringskampen i kne med historiens verste terrorbombing. Tvert om led USAs flyvåpen enorme tap, i den siste bombeoffensiven skjøt vietnameserne ned 78 fly på 10 dager. Dessuten tapte USA kampen om verdensopinionen som i stadig sterkere grad har støttet vietnamesernes frigjøringskamp ved å avsløre og fordømme USAs imperialistiske krig. Vietnameserne selv mener at støtten fra opinionen var et viktig ledd i kampen for å få USA til å undertegne fredsavtalen.

Fredsavtalen setter en definitivt stopp for USAs forsøk på å gjøre Sør-Vietnam til en USA-kontrollert stat. Det er et viktig skritt for å stabilisere frigjøringsfrontens mål om et selvstendig Vietnam. FREDSAVTALEN ER EN HISTORISK SEIER FOR VIETNAMS FOLK.

2.

Dersom fredsavtalen blir etterfulgt til punkt og prikke, vil det vietnamesiske folket vinne alle de politiske rettighetene de har kjempet for i frigjøringskampen. **Det er i FNL/PRRs interesse at avtalen overholdes.**

Omvendt bryter fredsavtalen med det som har vært USAs mål i Vietnam siden 1954: Å beholde herredømmet i Sør-Vietnam gjennom styret i Saigon. **Det er derfor i USA/Saigons interesse å bryte avtalen.**

For USA har allerede lagt opp en taktikk for å gi FNL/PRR skylden for Thieu-regimets brudd på avtalen. Nixon har forklart verdensopinionen at avtalen blir vanskelig å overholde, at avtalen er en seier for USA og at FNL/PRR derfor har interesse av å bryte avtalen. I tillegg til dette forsøker Nixon å tåkelegge USAs imperialistiske hensikter ved å framstille seg som fredsfyrste. USAs »fredsoffensiv» rundt om i verden og Nixons forsøk på å bli nominert til Nobels fredspris er et ledd i denne strategien.

USA vil også forsøke å spre forestillingen om at det hersker borgerkrig i Sør-Vietnam. Thieu er imidlertid mer isolert i Sør-Vietnam enn noensinne og er fullstendig avhengig av USAs støtte for å kunne holde seg ved makten. **Thieu er USA-imperialismens forlengede arm i Vietnam.**

Verdensopinionen må være årvåken og avsløre alle brudd på avtalen fra USA/Saigon.

3.

Solkom krever at USA/Saigon overholder avtalen.

Fredsavtalen krever frigivelse av alle politiske fanger. I Saigon-juntaens fengsler sitter

Over hele verden har folk gått i protesttog mot USAs krigføring i Vietnam

Nordmenn har tatt aktivt del i kampen mot USA-imperialismen.

Husk at USA enda ikke er ute av Indokina.

Solkom krever at USA sørger for frigivelsen av de politiske fangene i Thieus fengsler og konsentrasjonsleirer.

Sør-Vietnams provisoriske revolusjonære regjering, PRR, kontrollerer over halvparten av Sør-Vietnams territorium. Til tross for terrorbombing har de klart å utvikle produksjonen, undervisning og helsestell i de frigjorte områdene. I og med fredsavtalen er PRRs herredømme over disse områdene offisielt stadfestet.

Solkom krever at Den norske regjering må anerkjenne PRR diplomatisk.

Den beste måten vi kan bygge ut den norske Vietnam-opinjonen på og gi materiell støtte til Vietnam er å fortsette innsamlingsarbeidet til PRR.

Solkom vil derfor fortsatt se det som sin hovedoppgave å drive innsamlingsaksjonen »Solidaritet Norge–Vietnam» som går vilkårsløst til PRR.

Den første artikkelen i dette heftet gir en oversiktlig oppsummering av hva USA har foretatt seg i Vietnam, fra de begynte å støtte Frankrikes kolonikrig i slutten av 40-åra og fram til i dag. Den går meget detaljert inn på de forskjellige strategier USA-imperialismen har anvendt for å gjør om Sør-Vietnam til en nykoloni, slik at de kan utplyndre Sør-Vietnam økonomisk og skaffe seg billige råvarer. Videre gir den en klar utredning av hvordan USA benytter seg av marionetter (Diem, Ky, Thieu) for å få igjennom sine egne interesser. Dette er noe meget karakteristisk for USA-imperialismen også andre steder i verden.

Paris-avtalen om opphør av krigen og gjenopprettelse av fred i Vietnam blir trykt i sin helhet. Dette er et historisk dokument på linje med Geneve-avtalene av 1954. Den anerkjenner Vietnams mest fundamentale rettigheter; selvstendighet, suverenitet, enhet og territoriale integritet, noe som det sør-vietnamesiske folk anført av FNL har kjempa for i nesten 30 år.

Til slutt offentliggjør vi en erklæring vedtatt på Solkoms landsstyremøte februar 1973.

A/S Duplstrykk Oslo—73

